

Súd: Krajský súd Trenčín  
Spisová značka: 16Co/1/2022  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818203033  
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2022  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Čelková  
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3818203033.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Čelkovej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a Mgr. Stanislavy Kollárovej v spore žalobcu: O. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., H. O. č. XXXX/XX, proti žalovanému: Slovenská republika v zastúpení Ministerstvo spravodlivosti SR, IČO: 00 166 073, so sídlom Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 13C/17/2018-204 zo dňa 18. júna 2021, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 13C/17/2018-204 zo dňa 18. júna 2021 vo výroku o náhrade trov, takto

### rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. potvrdzuje a vo výroku III. mení tak, že žalovanému proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Žalovanému sa proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. konanie v časti o nároku o náhradu škody vo výške ušlej mzdy zastavil, výrokom II. žalobu vo zvyšku zamietol a výrokom III. žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

2. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Prievidza dňa 29.06.2018 domáhal proti žalovanému priznania náhrady škody a nemajetkovej ujmy v sume 10.350,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil žalobca tým, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 13.02.2015 sp. zn. 3T/148/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín zo dňa 15.12.2015 sp. zn. 2To/59/2015 bol oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Prievidza sp. zn. 1Pv523/14/3307 zo dňa 21.10.2014 z dôvodu, že nebolo preukázané, že žalobca spáchal skutok, za ktorý bol obžalovaný. Do väzby bol žalobca vzatý uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 0TP/50/2014 zo dňa 13.07.2014. Podanú sťažnosť Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 23Tpo/49/2014 zo dňa 28.07.2014 zamietol. Na základe uvedených skutočností bolo zasiahnuté do súkromného a rodinného života žalobcu tým, že bol odlúčený od družky a maloletej dcéry.

3. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol medzitémnym rozsudkom zo dňa 20.12.2018 č. k. 13C/17/2018-77 tak, že určil, že nárok žalobcu je čo do základu o náhradu škody a nemajetkovej ujmy daný. Zároveň rozhodol o nároku žalobcu na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 23.12.2019 č. k. 16Co/20/2019-116 medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil a

vo výroku II. zrušil. Zároveň rozhodol, že priznáva žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Na dovolanie žalovaného zo dňa 19.03.2020 Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 30.11.2020

č. k. 8Cdo/134/2020-164, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 11.01.2021 rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.12.2019 sp. zn. 16Co/20/2019 a rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 20.12.2018 č. k. 13C/17/2018-77 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie.

4. Žalobca na pojednávaní dňa 18.06.2021 zobral svoju žalobu v časti o náhradu škody na strate na zárobku (o zaplatenie 3450,- eur) späť a žiadal konanie v tejto časti zastaviť. Žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby žalobcom na pojednávaní dňa 18.06.2021 súhlasil. Súd prvej inštancie konanie v tejto časti podľa § 145 a § 146 CSP zastavil.

5. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil nasledovný skutkový stav: Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 13.02.2015 sp. zn. 3T/148/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín zo dňa 15.12.2015 sp. zn. 2To/59/2015 bol žalobca oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Prievidza č. k. 1Pv523/14/3307 zo dňa 21.10.2014 z dôvodu, že nebolo preukázané, že žalobca spáchal skutok, za ktorý bol obžalovaný. Do väzby bol v predmetnej trestnej veci žalobca vzatý uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. OTP/50/2014 zo dňa 13.07.2014. Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 28.07.2014 sp. zn. 23Tpo/49/2014 sťažnosť žalobcu zamietol. Výkon väzby u žalobcu začal dňa 10.07.2014 o 13.00 hod a väzba bola vykonávaná v Ústave na výkon väzby Ilava.

Z výkonu väzby bol žalobca prepustený dňa 24.11.2014 na základe príkazu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Tos/164/2014 po tom, čo Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 19.11.2014 č. k. 23Tos/164/2014-413 zamietol sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 05.11.2014 sp. zn. 3T/148/2014. Väzba trvala 138 dní. Na základe uvedených skutočností žalobca adresoval žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 19.04.2017 na Ministerstvo spravodlivosti SR. Žalovaný listom zo dňa 11.10.2017 oznámil žalobcovi, že nárok na náhradu škody mu nevznikol, nakoľko si väzbu zavinil sám svojim predchádzajúcim životom.

6. Vznik zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu sa viaže na existenciu určitých skutočností alebo skutkových relácií, ktoré určuje zákon a súhrn ktorých tvorí zákonnú zodpovednostnú skutkovú podstatu. Prvkami skutkovej podstaty, naplnenie ktorej má za následok vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sú subjekt (orgán štátu), predmet (nezákonným rozhodnutím porušený právny vzťah), správanie subjektu (jeho rozhodnutie), výsledok spočívajúci v škode, príčinná súvislosť medzi správaním (rozhodnutím) a výsledkom (škodou) a protiprávnosť - nezákonnosť.

7. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žaloba podaná žalobcom nie je dôvodná. Väzba je procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ďalej aj ako „TP“) obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva, dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

8. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí v predmetnej veci poukázal na predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu o otázke „či predchádzajúce právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin rovnakej povahy, ako je trestný čin, z ktorého je osoba, o ktorej väzbe sa rozhodovalo, obvinená, (treba) považovať za naplnenie ustanovenia § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zavinení väzby žalobcom (ak z uznesenia o vzatí do väzby vyplýva, že práve táto skutočnosť bola rozhodujúca pre vzatie osoby do väzby)“. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veciach sp. zn. 2Cdo/154/2019, sp. zn. 5Cdo/40/2019

a sp. zn. 1Cdo/68/2020. Dovolací súd sa preto pri rozhodovaní podrobne zaoberal (pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe) negatívnymi podmienkami pre priznanie tohto nároku, t. j. okolnosťami vylučujúcimi jeho priznanie, upravenými v § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. a dospel k záveru, že v danom prípade boli naplnené a žalobcovi právo na náhradu škody nevzniklo, nakoľko si väzbu zavinil sám.

9. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na skutočnosti, ktoré boli dané v čase rozhodovania o väzbe žalobcu. Žalobca bol uznesením OS Prievidza zo dňa 13.07.2014

sp. zn. 0Tp/50/2014 vzatí do väzby podľa § 72 ods. 1 písm. a) TP z dôvodov uvedených

v § 71 ods. 1 písm. c) TP s tým, že väzba začala u žalobcu dňa 10.07.2014 o 13.00 hod. Súd rozhodnutie o väzbe odôvodnil tým, že poverený príslušník OR PZ Prievidza, OO PZ Handlová, uznesením č. ORP-841/HA-PD-2014 zo dňa 01.07.2014 začal trestné stíhanie pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a následne dňa 10.07.2014 vzniesol obvinenie F. J. a žalobcovi pre skutok, ktorý mali spáchať na tom skutkovom základe, že obvinení po predchádzajúcej dohode s treťou osobou dňa 01.07.2014

v nezistenom čase okolo 00,30 hod v Handlovej, na ulici Y., na garáži s popisným označením XXXX doposiaľ nezisteným spôsobom otvorili dvere, vošli do priestorov garáže, odkiaľ odcudzili motocykel enduro zn. R. DR XXX bez evidenčného čísla,

Y.: R tento odtlačili na panelovú cestu vedúcu k smetisku, kde ju následne odovzdali tretej osobe za 150,- eur, čím majiteľovi motocykla vznikla škoda odcudzením predmetného motocykla vo výške 500,- eur. Z vyšetrovacieho spisu vyplývalo, že sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) TP, pretože z ich konania vyplýva dôvodná obava, že budú pokračovať v páchaní trestnej činnosti, nakoľko ide o osoby viackrát súdne trestané so sklonom k páchaniu majetkovej trestnej činnosti. Žalobca v čase rozhodovania o väzbe bol od roku 1987 osemkrát súdne trestaný (naposledy bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu

v Prievidzi zo dňa 18.08.2010 č. k. 2T/41/2010-624 za prečin krádeže formou spolupáchateľstva a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov

s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 15 mesiacov. Z dozorového spisu tunajšej prokuratúry bolo zistené, že na žalobcu bola pod sp. zn. 2Pv 106/2012 dňa 16.05.2013 podaná obžaloba za prečin krádeže za skutok zo dňa 26.01.2012, prečin krádeže formou spolupáchateľstva za skutok zo dňa 26.05.2012 a prečin krádeže v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody za skutok zo dňa 05.02.2013 (konanie vedené na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 1T/102/2013). Z evidencie priestupkov vyplývalo, že žalobca má evidované 3 priestupky proti majetku, ktorých sa dopustil dňa 02.07.2011, v auguste 2012 a dňa 25.06.2013. Sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vzatí do väzby odvolací súd- Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 28.07.2014

č. k. 23Tpo/49/2014-35 ako nedôvodnú zamietol. Rozsudkom OS Prievidza zo dňa 13.02.2015 č. k. 3T/148/2014-440 bol žalobca oslobodený podľa § 285 písm. c) TP spod obžaloby pre prečin krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 212 ods. 1 TZ. Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 15.12.2015 č. k. 2To/59/2015-455 podľa § 319 TP odvolanie prokurátora zamietol, pretože nebolo dôvodné. Žalobca bol z väzby prepustený dňa 24.11.2014. Žalobca bol vo väzbe 4 mesiace a 14 dní, t. j. celkom 138 dní. Z odpisu z registra trestov žalobcu súd ďalej zistil, že v čase rozhodovania o väzbe bol žalobca neprávoplatne uznaný za vinného zo zločinu lúpeže na základe rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 05.05.2014 č. k. 2T/15/2011-239, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.01.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13.01.2016 sp. zn. 3To/83/14 s tým, že na základe tohto rozsudku bol žalobca odsúdený na trest odňatia slobody nepodmienečne na 5 rokov a 8 mesiacov. Z výkonu trestu bol dňa 18.01.2021 podmienené prepustený so skúšobnou dobou na 2 roky. Dôvodnú obavu, že žalobca v prípade ponechania na slobode bude opätovne páchať majetkovú trestnú činnosť vzhľadom súd aj v majetkových

a sociálnych pomeroch žalobcu, žalobca bol nezamestnaný, bol bez stáleho príjmu a zároveň bol hráčom hazardných hier v herniach.

10. Zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody, zákon

o zodpovednosti za škodu bližšie nedefinuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Pri tomto rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu, zistených z riadne vykonaného dokazovania, a na základe toho urobia právny záver o zavinení, resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody. V okolnostiach prípadu žalobcu bolo z pohľadu súdu nepochybné, že zavinenie žalobcu na uvalení predmetnej väzby nemožno vidieť len v tom, že išlo o osobu predtým niekoľkokrát súdne trestanú pre obdobný trestný čin, pretože vzhľadom na jeho správanie v dobe vzatia do väzby existovali konkrétne okolnosti a skutočnosti objektívne odôvodňujúce existenciu dôvodnej obavy, že by mohol pokračovať v trestnej činnosti obdobnej povahy. Najmä bol žalobca neprávoplatne uznaný za vinného zo zločinu lúpeže na základe rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 05.05.2014 č. k. 2T/15/2011-239, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa

13.01.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13.01.2016 sp. zn. 3To/83/14. Zo všetkých uvedených dôvodov mal súd za to, že žalobca svojim správaním v čase rozhodovania o väzbe a aj predchádzajúcim spôsobom života a správania sa, si zavinil v uvedenej trestnej veci väzbu sám. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nevzniklo, keďže si väzbu zavinil sám, tak ako to má na mysli ustanovenie § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol.

11. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 257 ods.1 CSP. Úspešnému žalovanému nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania, ktoré predstavujú rozsah jeho čistého úspechu v konaní 100% (v časti náhrady škody 3450,- eur konanie zastavené pre späťvzatie žaloby žalobcom a v časti nemajetkovej ujmy 6900,- eur žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol), a to z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie videl dôvod osobitného zreteľa v samotnom osobitnom druhu konania spočívajúcom v zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Keďže bolo v konaní preukázané, že žalobca bol v rámci trestného konania, v ktorom bol nakoniec právoplatne oslobodený spod obžaloby, vo väzbe 138 dní a úspešný v konaní o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu nebol len v dôsledku aplikácie § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z., t. j. z dôvodu, že si väzbu zavinil sám, nepovažoval súd za spravodlivé, aby žalobca znášal trovy tohto konania.

12. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 písm. h/ CSP. V odvolaní okrem iného uviedol, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Súd prvej inštancie svojvoľne právne posúdil, že žalobca si väzbu zavinil sám, tým že v minulosti bol trestne stíhaný. Táto argumentácia nemá oporu v zákone ani v rozhodovacej praxi súdov. Žalobca bol vo väzbe neoprávnené, len na základe jediného svedka - recidivistu. Skutočnosť, že žalobca bol v minulosti trestne stíhaný sama o sebe nestačí na to, ale by bol žalobca pri podozrení zo spáchania trestného činu automaticky vzatý do väzby. V danej veci bol žalobca vo väzbe 4 mesiace a 14 dní a napokon bol spod obžaloby oslobodený. Väzba je krajné a výnimočné opatrenie je zásadne opatrením fakultatívnej povahy. O väzbe nie je možné nikdy rozhodovať iba na základe domnienky, ale vždy na základe zistených skutočností v každom jednotlivom prípade. Vždy je potrebné rešpektovať zásadu primeranosti a zdržanlivosti a vždy sa musí prihliadnuť aj na závažnosť stíhaného trestného činu, ako aj na použitie iných, miernejších zaisťovacích prostriedkov. V danej trestnej veci sa jednalo o menej závažnú formu trestnej činnosti, kedy súd pochyboval o dôveryhodnosti svedka už pri rozhodovaní o väzbe. Súd mohol väzbu nahradiť inými dostupnými prostriedkami, ako napríklad probačným dohľadom. Nakoľko súd zobral žalobcu do väzby, je na strane štátu zodpovednosť za to, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol s pod obžaloby oslobodený. Je teda na mieste žalobcovi priznať nemajetkovú ujmu v peniazoch. Intenzita, akou sú zasiahol do osobnej slobody je tak vysoká, že samotné konštatovanie porušenia práva je nedostatočné. Uvedený nezákonný zásah súdu do osobnej slobody žalobcu zasiahol do jeho občianskej cti, ľudskej dôstojnosti ako aj práva na rodinný a súkromný život, nakoľko po vzatí do väzby zostala jeho družka aj dcéra bez príjmu, ako aj neúplnej rodiny. Na základe uvedeného má žalobca za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď konštatoval, že si žalobca väzbu zavinil sám. Orgány činné v trestnom konaní, súdy a aj štát musia dbať pri takom obmedzení akým je ľudská sloboda na zákonnosť od prvého úkonu. Ak súd mal pochybnosti o dôveryhodnosti svedka už pri vzatí do väzby, mal zvážiť iné obmedzenia žalobcu mimo zásahu do jeho osobnej slobody. Navyše väzba bola odôvodnená svedeckou výpoveďou jedného recidivistu - kajúcnika, ktorý chcel zrejme svojou výpoveďou získať pre seba výhody. V danej veci poukázal žalobca na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo 15/2009, z ktorého je zrejmé, že štát musí niesť zodpovednosť za nezákonne vydané rozhodnutie orgánu verejnej moci - v tomto prípade za nezákonné rozhodnutie súdu o vzatí do väzby a následné rozhodnutie o oslobodení spod obžaloby. Ďalej poukázal žalobca aj na uznesenie NS SR 4Cdo/183/2009, judikát NS SR 30Cdo/2357/2010, rozhodnutie ÚS ČR I.ÚS 85/04, rozhodnutie ESLP vo veci Shilyayev proti Rusku č. sťažnosti 9647/02. Žalobca žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie a zároveň žiadal priznať trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že predmetom prejednávanej veci nie je určenie, či bol žalobca vo väzbe zákonne alebo nezákonne, ale náhrada škody, na priznaní, ktorej žalobcovi

vznikne nárok vtedy, ak preukáže, že došlo k naplneniu pozitívnych zákonných podmienok uvedených v § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. a zároveň nedôjde

k naplneniu negatívnej podmienky stanovenej v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorá vznik nároku na náhradu škody vylučuje. Žalobca sa k otázke zavinenia väzby v odvolaní nevenuje ani nekonkretizuje, na základe čoho dospel k záveru, že v jeho prípade nebola naplnená negatívna podmienka v zmysle § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z.. Pri posudzovaní existencie zavinenia nejde o vyriešenie otázky, či konanie žalobcu vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a či konanie naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, ale je podstatným zodpovedanie otázky, či správanie žalobcu vyvolalo obavu z naplnenia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ TP. Žalobca bol majetkovým recidivistom, v čase svojho vzatia do väzby bol už 8-krát súdne trestaný za majetkovú trestnú činnosť, 3-krát priestupkovo riešený v súvislosti s priestupkom voči majetku. V čase vzatia do väzby bolo voči žalobcovi vedené ďalšie trestné stíhanie v štádiu po podaní obžaloby, za majetkovú trestnú činnosť. Predchádzajúce tresty nevedli k náprave žalobcu, ani nevedli

k vedeniu riadneho života bez páchania majetkovej trestnej činnosti, čím došlo k naplneniu negatívnej podmienky podľa § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. V prípade žalobcu je z pohľadu žalovaného nepochybné, že v čase vydania rozhodnutia o vzatí do väzby (vzhľadom na vtedajšie správanie žalobcu), skutočne existovala dôvodná obava, že by mohol pokračovať v majetkovej trestnej činnosti, ktorej sa opakovane dopúšťal, a teda bolo dané aj jeho zavinenie na vzatí do väzby. Súd prvej inštancie sa riadne vysporiadal s odôvodnením otázky zavinenia väzby, keď v prvom prípade podrobne opísal skutočnosti, ktoré boli dané

v čase rozhodovania o väzbe žalobcu s osobitným poukazom na predchádzajúce odsúdenia a prebiehajúce trestné stíhanie, vrátane spáchaných priestupkov a na základe zisteného uzavrel, že ... „ v okolnostiach prípadu žalobcu bolo z pohľadu súdu nepochybné, že zavinenie žalobcu na uvalení predmetnej väzby nemožno vidieť len v tom, že išlo o osobu predtým niekoľkokrát súdne trestanú pre obdobný trestný čin, pretože vzhľadom na jeho správanie v dobe vzatia do väzby existovali konkrétne okolnosti a skutočnosti objektívne odôvodňujúce existenciu dôvodnej obavy, že by mohol pokračovať v trestnej činnosti obdobnej povahy. Najmä bol žalobca neprávoplatne uznaný za vinného zo zločinu lúpeže na základe rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 05.05.2014 č. k. 2T/15/2011-239, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.01.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13.01.2016 sp. zn. 3To/83/14. Zo všetkých uvedených dôvodov mal súd za to, že žalobca svojim správaním v čase rozhodovania o väzbe a aj predchádzajúcim spôsobom života a správania sa, si zaviniel v uvedenej trestnej veci väzbu sám.“ Skutočnosť, že žalobca bol v minulosti niekoľkokrát trestne stíhaný za majetkovú trestnú činnosť, možno považovať za zavinenie väzby samotným žalobcom. Na podporu svojho tvrdenia žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/161/2013 zo dňa 14.5.2014 a 19Co/112/2012 zo dňa 17.7.2014. Žalobca nepreukázal, že mu vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku väzby, teda, že došlo k zásahu do jeho občianskej cti, ľudskej dôstojnosti, ako aj práva na rodinný a súkromný život. Žalobca mal možnosť navrhnúť výpoveď svedkov (družky, dcéry), čo neurobil. Tvrdenie žalobcu, že družka a dcéra ostali bez príjmu tak nebolo preukázané. Žalovaný navrhol, napadnutý rozsudok vo výroku II. potvrdiť ako vecne správny a vo výroku III. v súlade s § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a v tejto časti vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmeniť tak, že žalovaný má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

14. Proti výroku III. napadnutého rozsudku o nároku na náhradu trov konania podal odvolanie žalovaný podľa § 365 písm. b/, f/ a h/ CSP, namietal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa § 257 CSP. Z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý videl

v osobitnom druhu konania. Z ods. 35. napadnutého rozsudku vyplýva, že v konaní bolo preukázané, že žalobca bol v rámci trestného konania, na ktorom bol nakoniec právoplatne oslobodený spod obžaloby, vo väzbe 138 dní, pričom úspešný v konaní o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu nebol len v dôsledku aplikácie § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. Žalovaný na pojednávaní dňa 18. 6. 2021 uviedol, že pre prípad úspechu v konaní si uplatňuje nárok na náhradu trov konania vo výške cestovných nákladov. Súd prvej inštancie žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, pričom tento výrok nedostatočne odôvodnil v zmysle § 257 CSP, teda v danom prípade súd prvej inštancie využil tzv. moderačné absolučné právo, s čím žalovaný nesúhlasí. Súd prvej

inštancie neumožnil žalovanému vyjadriť sa k aplikácii § 257 CSP, jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení nesprávnych skutkových zistení, pričom svoje rozhodnutie opomenul aj náležite odôvodniť. V prípade, ak súd má v úmysle použiť moderačné právo, musí protistrane umožniť, aby sa k tomuto vyjadrila. Pri rozhodovaní

o moderácii súdom prvej inštancie, žalovaný na vyjadrenie vyzvaný nebol, čím mu nepochybne bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd pri aplikácii § 257 CSP je povinný vytvoriť priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Pri aplikácii § 257 CSP vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený (nález Ústavného súdu SR sp. zn.

I.ÚS 248/2010 zo dňa 21. 10. 2010), v opačnom prípade by tým došlo k závažnému zásahu do základných pravidiel rozhodovania o náhrade trov konania, kedy platí zásada úspechu v konaní. Aby súd mohol takéto rozhodnutie vydať, musí mať za preukázané súčasné splnenie dvoch zákonných predpokladov, ktorými sú existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa a taktiež výnimočné okolnosti prípadu. Podľa žalovaného sa v danom prípade súčasná existencia obidvoch podmienok nepotvrdila. Žalovaný poukázal na komentár k CSP k ustanoveniu § 257, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/151/2014 zo dňa 29. 9. 2015, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2M Cdo 17/2009 zo dňa 28. 1. 2010 ako aj nález Ústavného súdu SR III. ÚS 119/03, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/67/2010. Žalovaný žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok III.) v súlade s § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie na nové rozhodnutie, príp. podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaný má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

16. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podali obidve strany sporu v zákonnej lehote, že spĺňajú popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej ako aj odvolania voči výroku o nároku na náhradu trov konania, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

17. V odvolacom konaní preskúmal odvolací súd vec v rozsahu podaných odvolaní podľa § 379 CSP (viazanosť rozsahom odvolania), viazaný odvolacími dôvodmi podľa § 380 ods. 1 CSP, vrátane svojho oprávnenia preskúmať vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok z úradnej povinnosti podľa § 380 ods. 2 CSP, a dospel k záveru, že napadnutý výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie, čo do veci samej, je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. V odvolacom konaní nezistil dôvody na zmenu podľa § 388 CSP alebo zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej podľa § 389 ods. 1 CSP. Napadnutý výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie, čo do nároku na náhradu trov konania, bolo potrebné v zmysle § 388 CSP zmeniť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože v danej veci nezistil dôvod k tomu, aby zopakoval alebo doplnil dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP odvolací súd verejne vyhlásil vo veci rozsudok.

18. Za aplikácie § 380 ods. 2 CSP posudzoval odvolací súd z úradnej povinnosti, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci, a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie dodržal v konaní procesné predpisy upravujúce procesný postup o povinnom poučení strany v spore o procesných právach a o procesných povinnostiach, o predvolávaní na nariadené pojednávania za účelom pojednania veci, pri vykonávaní dokazovania a procesný postup pred skončením dokazovania. Rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávne procesnému postupu, ktorý znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, zaoberal sa tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, dôkazy hodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď s poukazom na ním citované ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. žalobu vo zvyšnej časti, po čiastočnom späťvzati a následnom čiastočnom zastavení konania, zamietol. Odvolací súd v rámci postupu podľa § 387 ods. 2 a 3 CSP k odvolacím dôvodom žalobcu uvádza :

20. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

21. Žalobca namietal nesprávne posúdenie zavinenia väzby samotným žalobcom a následné nepriznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom jeho odvolacie námietky sa týkali hlavne spochybnenia záverov súdu prvej inštancie. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. , hlavne ustanovenie § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. Aj podľa odvolacieho súdu bolo preukázané, že žalobca si vzatie do väzby zaviniť sám a v dôsledku toho mu právo na náhradu nemajetkovej ujmy nevzniklo. Tento záver bol pre posúdenie uplatnených nárokov kľúčovým a odvolací súd sa s ním stotožňuje.

22. Podľa ustanovenia § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. , právo na náhradu škody nevznikne ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zaviniť sama. V zákonom taxatívne ustanovených prípadoch teda právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe nevznikne, ani keby boli inak splnené podmienky vzniku práva na náhradu škody spôsobenej takýmto rozhodnutím. Skutočnosti vylučujúce vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe sú zákonodarcom koncipované veľmi široko - ide najmä o okolnosti, ktoré nepopierajú zákonnosť výkonu trestu, ochranného opatrenia alebo väzby. Existenciu skutočnosti vylučujúcej vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste, rozhodnutím o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe musí preukázať štát.

23. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil obranu žalovaného, ktorý poukazoval na zavinenie väzby samotným žalobcom. Odvolací súd poukazuje v otázke zavinenia väzby na Uznesenie Ústavného súdu SR z 3. októbra 2012, sp. zn. I. ÚS 444/2012, podľa ktorého:

„ ... v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. [napr. (i) zavinenie väzby, (ii) zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený, alebo (iii) oslobodenie spod obžaloby, pretože osoba nie je trestne zodpovedná], nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého

z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ustanovených v § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody, zákon č. 514/2003 Z.z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Pri tomto rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu, zistených

z riadne vykonaného dokazovania, vychádzajúc z ktorého im prislúcha urobiť právny záver o zavinení, resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody. Pri tomto rozhodovaní sa, samozrejme, musia vyvarovať svojvôle a svoje skutkové a právne závery riadne odôvodniť.. .“

24. V danej veci je potrebné uviesť, že podanou žalobou si žalobca uplatnil právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Tieto nároky odôvodnil žalobca iba rozhodnutím o väzbe. Z hľadiska skutkových zistení nebolo v konaní sporným, že žalobcovi bolo uznesením OO PZ Handlová vznesené obvinenie pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona. Žalobca bol vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, pretože z konania žalobcu vyplývala dôvodná obava, že bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, nakoľko žalobca bol v čase rozhodovania o väzbe osemkrát súdne trestaný, na žalobcu bola podaná obžaloba za prečin krádeže,

z evidencie priestupkov vyplývalo, že žalobca má evidované 3 priestupky proti majetku. Vzhľadom na pomerne prísne koncipovanú právnu úpravu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, zákon č. 514/2003 Z.z. v ustanovení § 8 ods. 6 písm. a/ vylučuje z odškodnenia väzby tie prípady, kedy si daná osoba väzbu zavinila sama. Ide tu o limitáciu náhrady škody logicky odôvodniteľnú tým, že ak si raz niekto spôsobil škodu sám svojím konaním, tak za ňu nemôže zodpovedať niekto iný.

25. Predchádzajúca právna úprava zodpovednosti štátu za škodu účinná do 01.07.2004 obsiahnutá v zákone č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným v § 5 ods. 2 písm. a/ tohto zákona demonštratívne uvádzala, čo sa považuje za zavinenie poškodeného na uvalení väzby. Podľa tohto ustanovenia právo na náhradu škody nemal ten, kto si väzbu zavinil sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia. Aktuálna právna úprava sa od predošlej úpravy neodchýlila, došlo len

k vypusteniu príkladov zavineneho konania a preto je stále použiteľným stanovisko Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. PlsF 3/77 z 30. 11. 1977, podľa ktorého sa v sporoch

o náhradu škody skúma, či ten, na kom bola väzba vykonaná, si ju zavinil sám najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia. Ďalej sa v stanovisku uvádza: „K vylúčeniu nároku na odškodnenie za väzbu podľa ustanovenia § 5 ods. 2 písm. a/ zákona č. 58/1969 Zb. totiž nestačí, že tu bol zákonný dôvod väzby v zmysle ustanovenia § 67 Trestného poriadku alebo jej trvania v zmysle ustanovenia § 72 Trestného poriadku, ale treba, aby si obvinený sám väzbu zavinil. I keď pritom zákon len príkladom uvádza, ktoré konanie obvineného treba považovať za zavinenie väzby (napr. pokus o útek), rozhodne vždy predpokladá určité konkrétne konanie obvineného, ktorým dal príčinu na uvalenie väzby. To znamená, že podľa úpravy vzatia do väzby a jej trvania zakotvanej v Trestnom poriadku bude tu zákonný dôvod väzby, keď v zmysle ustanovenia § 67 Trestného poriadku bude tu skutočnosť, ktorá odôvodňuje obavu, že obvinený napr. ujde alebo že bude pokračovať v trestnej činnosti alebo že bude pôsobiť na svedkov a pod.“

26. Dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 Trestného poriadku sa totiž vždy do určitej miery prekrývajú s dôvodmi aktívneho konania, v ktorých možno vidieť zavinenie väzby. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby preto treba chápať tak, že jeho zavinenie (čo aj nedbanlivostné) konanie bolo dôvodom k vzatiu do väzby a z tohto pohľadu nie je významné, či konanie obvineného zakladalo podozrenie zo spáchania trestného činu a či napĺňalo príslušnú skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale je rozhodujúce to, či jeho zavinenie konanie vyvolávalo obavu zakladajúcu dôvod vzatia do väzby. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby treba posudzovať vzhľadom na dôvody vzatia do väzby, a to vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam, na ktorých založil súd rozhodujúci o väzbe dôvody pre väzobné stíhanie a ktoré existovali v čase rozhodovania o väzbe.

27. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal základ nároku na náhradu škody. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch povinností. Ide jednak o povinnosť tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak povinnosť tieto skutočnosti preukázať. Zákon určuje dôkaznú povinnosť ako procesnú zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania.

28. Odvolací súd uvádza, že v odvolacom konaní nezistil žiadne dôvody na iné posúdenie skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, ktoré vychádzajú z obsahu súdneho spisu a dávajú dostatočný podklad vo výroku jeho rozsudku o veci samej. Rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku II. vecne správny a táto vecná správnosť predstavuje správnu aplikáciu a interpretáciu právnych noriem na základe správne zisteného skutkového stavu. Za aplikácie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje. Práve z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP nie je žiaduce, aby odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval tie skutkové a právne závery, ktoré sú obsiahnuté v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie a s ktorými sa stotožňuje.

29. Napadnutý výrok III., voči ktorému podal odvolanie žalovaný, odvolací súd zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie. Judikatúra i aplikačná prax zdôrazňuje, že ak má súd v úmysle použiť moderačné právo, alebo ak jeho použitie niektorá zo strán navrhne, súd musí umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila. Súd je v prípade použitia § 257 CSP povinný vytvoriť procesný

priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k jeho použitiu (viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 225/2020 z 27. augusta 2020, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 31/2020). V zmysle Nálezu Ústavného súdu SR z 18. júla 2018, sp. zn. I. ÚS 153/2018 nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnej aplikácii tohto ustanovenia.

30. Odvolací súd zistil, že v predmetnej veci súd prvej inštancie neumožnil stranám sporu zaujať stanovisko k aplikácii § 257 CSP. Podľa názoru odvolacieho súdu neboli splnené podmienky aplikácie uvedeného ustanovenia, nakoľko v danej veci neboli tvrdené a ani preukázané okolnosti preukazujúce dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie bol povinný rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu v danej veci. Pokiaľ mal za to, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, bol povinný dať priestor stranám sporu, na vyjadrenie k aplikácii § 257 CSP. Žalovaný bol v konaní vo veci samej úspešný, pričom aj k čiastočnému zastaveniu konania došlo z viny žalobcu a preto bolo potrebné v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

31. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil a vo výroku III. podľa § 388 CSP zmenil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%..

32. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalovanému odvolací súd priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)
- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).